

Tätt inpå grannen

Vid klart väder syns Danmark tydligt på andra sidan av Sundet. Längre bort från Malmö än så ligger inte Köpenhamn. Med museer, teatrar och universitet, med den fantastiska nya operan och med behov av arbetskraft. Malmö kan locka grannarna med prisvärt boende och shopping, som tack vare den svaga svenska kronan känns som en ständig rea.

Sedan bron över Öresund öppnades år 2000 tar det inte med än trekvart att köra mellan städerna om inte trafiken på den danska sidan grötar till sig. Lika snabbt med tåg - om inte turen är indragen eller försenad.

Kort sagt: Vid Öresund finns grannen tätt inpå. Fast avstånd är relativa.

Det är liksom fortfarande närmare från Malmö till Köpenhamn än tvärtom...

Foto Øresundsbroen: Lars Erik Andersson

De första åren efter att Öresundsbron blev klar var många besvikna. Var blev integrationen av? Vad hände med den där "tillväxtbananen" av EU-snitt som det hade talats så mycket om? När invigningen var över fortsatte vardagen som förr.

Dansk. Och svensk.

Fem år tog det. Då tog integrationen fart. Det blev rena ketchup-effekten - först ingenting, sedan ingenting och så mycket på en gång:

- Sedan Bron öppnades har invandringen till Skåne mer än fyrfaldigats. I år flyttar 4 700 danskar hit. Allt fler betraktar Malmö som en sovstad till Köpenhamn.
- Var fjärde student på läkarutbildningen i Köpenhamn är svensk.
- Danska börjar bli ett av de stora språken på skånska gymnasier. Fast i Danmark är intresset för svenska fortfarande svalt - en påminnelse om att Köpenhamn i högre grad fortfarande är sig selv nok.
- Företagen ser möjligheterna och tre av fyra som etablerar sig på andra sidan uppger att det går bra.
- Det senaste året har den öppna ungdomsarbetslösheten i Malmö minskat med 24 procent, bland annat tack vare närheten till den

danska arbetsmarknaden. Också vuxna arbetslösa åker över bron.

- 14 000 pendlar varje dag och arbetspendlingen väntas fördubblas under de närmaste fem åren.

Så vad är problemet?

Skyddsneten och skatterna. Personer som bor i Sverige, men arbetar i Danmark omfattas inte av det svenska socialförsäkringssystemet. Och ur svensk synvinkel är skattesystemet orättvist.

Förenklat innebär de danska reglerna att skatt betalas där man arbetar och de svenska att skatt betalas där man bor. Kring Sundet är kompromissen att de danska gäller.

Nu jobbar de flesta pendlare i Danmark och bor i Skåne, där de behöver dagis och skola och sjukvård... Ja, all den offentliga servicen vi betalar skatt för. Men skatten hamnar alltså huvudsakligen i Danmark. Så är det ingen annanstans i Norden.

"Danskjävlar", vrålade Ernst-Hugo Järegård i Lars von Triers legendariska "Riket". Ibland blir lusten att vråla med svår att motstå. En korrektare kommentar lyder dock "ohållbart".

Ändå mer ohållbart visar det sig bli med alla dessa par som tvingats bosätta sig på den svenska sidan sedan Danmark skärpte sina utlänningslagar 2002. Kärleksflyktingarna.

För ibland går det snett med kärleken. Kvinnor utnyttjas och misshandlas: i fjol sökte 25 kvinnor av utländskt ursprung som varit gifta med danska män skydd i skånska kvinnojourer. Ensamma, isolerade, misshandlade. Uppehållstillstånd får kvinnan först efter två år, lämnar hon mannen tidigare kastas hon ut ur landet.

Problemet är gammalt. Också svenska män hämtar hustru utomlands och misshandlar henne. Men omfattningen av det nya fenomenet har tagit de skånska kvinnojourerna på säng. Den danska lagen skulle motverka tvångsgiften. Istället exporterades problemet.

Också det är vardag kring Öresund.

Av:
Heidi Avellan,
politisk
chefredaktör på
Sydsvenskan